EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 30.1.2009
SEC(2009) 90

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

ES tiesību aktu vienkāršošana tekstilmateriālu nosaukumu un marķējuma jomā. Ietekmes novērtējums. Kopsavilkums

{COM(2009) 31 galīgā redakcija}
{SEC(2009) 91}

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

ES tiesību aktu vienkāršošana tekstilmateriālu nosaukumu un marķējuma jomā. Ietekmes novērtējums. Kopsavilkums

ES tiesību akti tekstilmateriālu nosaukumu un marķējuma jomā ir trīs direktīvas, kas pēdējos gados grozītas, lai Eiropas tiesību aktos ieviestu jaunus šķiedru nosaukumus (pielāgošana tehnikas attīstībai). Direktīvā 96/74/EK par tekstilizstrādājumu nosaukumiem prasīts marķēt tekstilmateriālu šķiedru sastāvu, izmantojot tikai harmonizētos nosaukumus, kas iekļauti sarakstā direktīvas I pielikumā. Direktīvās 96/73/EK un 73/44/EEK precizētas analīzes metodes, kas lietojamas, lai pārbaudītu, vai tekstilizstrādājumu sastāvs atbilsts informācijai, kas norādīta marķējumā.

Tekstilmateriālu direktīvas jāpielāgo ik reizi, kad tehniskajos pielikumos jāiekļauj jauns nosaukums jaunai šķiedrai. Procedūra sākas, kad Komisijas dienestiem iesniedz pieteikuma dokumentāciju, ko sagatavo tirgus dalībnieks. Politiskā un juridiskā ziņā jauna šķiedras nosaukuma ieviešana ir nebūtisks tehnisks grozījums ES tiesību aktos. Tomēr, tā kā minētie tiesību akti ir direktīvas, dalībvalstīm attiecīgi jārīkojas, lai transponētu grozošās direktīvas. Pieredze liecina, ka no pieprasījuma iesniegšanas par jaunu šķiedru līdz tā juridiskai pieņemšanai ES paiet daudz laika. Eiropas Komisijai īstenojot tiesību aktu vienkāršošanas programmu, tā ierosina pārskatīt ES tiesību aktus par tekstilmateriālu nosaukumiem un marķējumu, lai vienkāršotu pielāgošanos tehnikas attīstībai.

Galvenā problēma, ar ko pašreizējā tiesiskā regulējuma dēļ saskaras valsts iestādes un nozare, ir laiks, kas paiet no sākotnējā pieteikuma iesniegšanas par jaunu šķiedru līdz tā juridiskai pieņemšanai visā ES. ES tiesību aktu vienkāršošana šajā jomā tādējādi ir vērsta uz procedūras racionalizēšanu un laika ietaupīšanu, kad direktīvu tehniskie pielikumi papildināmi ar jaunu šķiedras nosaukumu. Tāpēc izskatītie risinājumi neietekmē noteikumus par tekstilizstrādājumu marķēšanu attiecībā uz šķiedru sastāvu, un institucionālais lēmumu pieņemšanas process netiek mainīts.

Lai sasniegtu mērķi samazināt laiku, kas vajadzīgs, lai Eiropas Savienībā tirgū varētu legāli izmantot jauno tekstilšķiedras nosaukumu, pieejamais risinājums ir pārveidot trīs spēkā esošās direktīvas vienā vai trijās regulās, priekšroku dodot vienai regulai, ja Juridiskais dienests apstiprina, ka juridiskā aspektā tas ir pareizs risinājums.

Regula vienkāršos pielāgošanos tehnikas attīstībai. Dalībvalstīm vairs nevajadzēs transponēt direktīvu tehniskos pielikumus valsts tiesību aktos , tādējādi tieši samazināsies administratīvais slogs. Turklāt tirdzniecības atļauju piešķiršana jauniem tekstilšķiedru nosaukumiem būs īsāka par 12 mēnešiem nekā pašlaik, tādējādi tirgus dalībniekiem tiks nodrošināts būtisks labums.

Attiecībā uz tekstilmateriālu nosaukumiem izvērtēta arī iespējamība izmantot neleģislatīvu risinājumu. Pavisam atteikties no tekstilmateriālu nosaukumu marķēšanas nav iespējams. Informēt patērētājus šajā jomā ir svarīgi, jo ar konkrētu šķiedru īpašībām mēdz saistīt zināmu komfortu un arī veselības apsvērumus, ņemot vērā, ka dažiem patērētājiem ir alerģija pret konkrētām šķiedrām. Turklāt Eiropas Savienības tiesību akti šajā jomā izstrādāti, lai

harmonizētu valsts tiesību aktus un likvidētu tehniskos šķēršļus tekstilizstrādājumu brīvai apritei Kopienas tirgū. Tirgus dalībnieki gūs labumu arī no jaunu šķiedru radīšanas un to plašas atpazīstamības.

Izvērtēta arī pašregulācijas iespējamība. Tomēr pieredze, kas gūta ar jaunu šķiedru nosaukumu pieteikumiem, liecina, ka ierosinātie nosaukumi dažkārt vairāk līdzinās zīmoliem, nevis šķiedru nosaukumiem, kas atbilst šķiedras īpašībām; ierosinātā šķiedru definīcija ne vienmēr atbilst šķiedras īpašībām un tādējādi patērētājiem sniedz aplamu informāciju; ierosinātās testēšanas metodes gandrīz nekad nav pilnīgas, vai arī tām ir trūkumi, un tādējādi tirgus uzraudzības iestādes nevar novērtēt atbilstību.

Dalībvalstis neatbalsta nevienu iespēju. Tāpēc iepriekšminētos potenciālos risinājumus dziļāk neizvērtēja.

Apsvērts arī, vai ierosinātā tiesību aktu vienkāršošana varētu negatīvi ietekmēt vidi un nodarbinātību. Ciktāl tas attiecas uz vidi, nešķiet, ka tiesību aktu vienkāršošana varētu izraisīt pārmaiņas pašreizējā situācijā. Nav pierādījumu, ka vides problēmas būtu saistītas ar to, kā jaunas tekstilšķiedras ienāk tirgū. Gluži pretēji varētu apgalvot, ka rosinājumi ražot jaunas šķiedras nāk videi par labu, jo tās aizstāj tādas dabīgās šķiedras kā kokvilnu, kuru ražošanas process saistīts ar dažām vides problēmām. Tāpēc vairs nepētīja, kādas būtu potenciālās negatīvās sekas, kas saistītas ar jaunu tekstilšķiedru ikgadēju laišanu tirgū.

Līdzīga situācija ir nodarbinātības jomā. Jaunu tekstilšķiedru agrāk ieviešot tirgū, sekas var būt tikai pozitīvas. Faktiski inovācija, kas saistīta ar jaunām tekstilšķiedrām, ir Eiropas tekstilrūpniecības un apģērbu nozares konkurētspējas priekšrocība. Kopā ar citiem aspektiem tā palīdzējusi vairāku desmitgažu gaitā pamatīgi modernizēt un pārstrukturēt nozari un tai palikt līderpozīcijās pasaulē tehnisko un rūpniecisko tekstilmateriālu un modes jomā. Nozares tendence ir mazāk uzņēmumu, bet lielāki un modernāki, kas nodarbina mazāk darbinieku, bet ar labāku atalgojumu. Darba zaudējumi Eiropas tekstilrūpniecības un apģērbu nozarē galvenokārt saistīti ar ražošanas faktoru pārmaiņām starptautiskā līmenī. Salīdzinājumā ar citiem pasaules reģioniem Eiropā tehnoloģiju, zinātības un darbaspēka izmaksu kombinācija nodrošina konkurētspējas priekšrocības, lai ražotu kvalitatīvas un inovatīvas preces ar lielu pievienoto vērtību, un uzņēmumi regulāri atsakās no masu produkcijas ražošanas. Šajā satvarā jaunas tekstilšķiedras palīdz pārveidot tekstilrūpniecības un apģērbu nozari un, kaut arī tās daļa Eiropas ekonomikā samazinās, tās ieguldījums ražošanas pievienotajā vērtībā ir 3,5 %[1]. Tādējādi netika konstatēts, ka ierosinātie tiesību aktu vienkāršojumi varētu negatīvi ietekmēt nodarbinātību, tāpēc šo jautājumu dziļāk neizvērtēja.

Papildus iespējamai regulas pieņemšanai izvērtēja vēl citas iespējas samazināt laiku no pieprasījuma iesniegšanas par jaunu šķiedru līdz tā juridiskai pieņemšanai ES.

Pēdējo gadu pieredze liecinājusi, ka pieteikuma dokumentācija gandrīz nekad nav pilnīga, jo īpaši attiecībā uz testēšanas metodēm. Tāpēc nolēma pārbaudīt, vai, sniedzot specifiskākus norādījumus par to, kā sagatavot pieteikuma dokumentāciju, varētu nodrošināt tīros ieguvumus tirgus dalībniekiem, patērētājiem un valsts pārvaldei.

Turklāt izvērtēja iespēju iesniegt pieteikuma dokumentāciju pārbaudei vienā no specializētajām laboratorijām, pirms to iesniedz Komisijas dienestiem.

---

[1] *Eurostat*.

Visbeidzot izskatīja ideju pārnest testēšanas metožu tehnisko direktīvu saturu uz standartizācijas procesu. Tehniskās metodes iespējams noteikt Eiropas standartos. Izmantojot šo iespēju, varētu vēl papildus vienkāršot Eiropas Savienības tiesību aktus. Tāpēc bija vērts pārbaudīt, vai tas neapdraud galvenā mērķa sasniegšanu, proti, samazināt laiku, kas vajadzīgs, līdz jaunas šķiedras var legāli laist tirgū Eiropas Savienībā.

Paturot prātā šos mērķus, izvērtēja šādus iespējamos politiskos apakšrisinājumus.

(1) **1. risinājums. *Politiku nemaina*.** Šis risinājums tiks analizēts kā "bāzes" scenārijs, un katru risinājumu salīdzinās ar pašreizējo procedūru.

(2) **2. risinājums. Pieņemt jaunu(-as) regulu(-as)**. Tas saistīts ar triju direktīvu aizstāšanu par tekstilmateriālu nosaukumiem un marķēšanu ar vienu vai vairākām regulām. Un tā apakšrisinājumi ir šādi.

(a) 2.1. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as) bez nekādiem papildu noteikumiem.

(b) 2.2. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as), pievienojot pielikumu, kurā precizēts pieteikuma dokumentācijas saturs;

(c) 2.3. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as), tostarp noteikumus par to, kā izveidojams dalībvalstu atzīto laboratoriju saraksts.

(d) 2.4. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as), ieskaitot pielikumu, kurā precizēts pieteikuma dokumentācijas saturs un noteikumi, kā izveidot dalībvalstu atzīto laboratoriju sarakstu, (2.2. + 2.3. risinājums).

(3) **3. risinājums. Pieņemt kombinētu reglamentējošu/nereglamentējošu pieeju (standartizācija)**. Tas nozīmē, ka jaunajā regulējumā būtu noteikumi, kas pašlaik ietverti Direktīvā 96/74/EK (ar grozījumiem), savukārt kvantitatīvās noteikšanas metodes pārnestu uz standartizācijas jomu.

(a) 3.1. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as)/standartizācijas procedūras bez nekādiem papildu noteikumiem.

(b) 3.2. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as)/standartizācijas procedūras, pievienojot pielikumu, kurā precizēts pieteikuma dokumentācijas saturs.

(c) 3.3. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as)/standartizācijas procedūras, tostarp noteikumus par to, kā izveidojams dalībvalstu atzīto laboratoriju saraksts.

(d) 3.4. risinājums. Pieņemt šādu(-as) jaunu(-as) regulu(-as)/standartizācijas procedūras, ieskaitot pielikumu, kurā precizēts pieteikuma dokumentācijas saturs un noteikumi, kā izveidot dalībvalstu atzīto laboratoriju sarakstu, (3.2. + 3.3. risinājums).

Ar ierosinātajiem politiskajiem risinājumiem varētu ievērojami ietaupīt laiku, kas vajadzīgs, lai, iesniedzot pieteikumu, reģistrētu jaunu šķiedras nosaukumu, tādējādi nodrošinot

ekonomiskus ieguvumus un samazinot izmaksas. Turklāt analīze rāda, ka ievērojamie laika ietaupījumi varētu sekmēt inovāciju.

Nozare un dalībvalstis uzskata, ka, paātrinot jaunu šķiedru nosaukumu ieviešanas procesu, tirgū varēs ieviest vairāk jaunu šķiedru. Saskaņā ar nozares datiem atkarībā no vairākiem faktoriem vienas jaunas šķiedras nodrošinātais tīrais ieguvums gadā ir 100 000 euro līdz 2 milj. euro. Ja ik gadu nāktu klāt viena vai divas jaunas šķiedras, nozares ieguvumi būtu ievērojami. Jaunu un inovatīvu šķiedru nodrošinātie ieguvumi pakārtotajiem ražotājiem, kas tās izmanto, nav analizēti. Tomēr ir vērts piebilst, ka nesen tirgū ieviestā īpaši elastīgā šķiedra elastāns ir nodrošinājusi svarīgas pārmaiņas apģērbu ražošanā, paverot konkurētspējas priekšrocības un nesot ievērojamu peļņu.

Attiecībā uz MVU šķiet, ka ir sevišķi svarīgi samazināt laiku starp ieguldījumiem jaunā šķiedrā un spēju to laist tirgū ar jaunu nosaukumu. Saskaņā ar nozares sniegto informāciju viss MVU bizness var būt atkarīgs no laika, kas vajadzīgs, lai kāda šķiedra iekļūtu tirgū.

Politisko risinājumu analīzē un salīdzinājumā izkristalizējas šādi secinājumi.

- Lielākos ieguvumus nozarei nodrošinās tas, ka paies mazāk laika no pieteikuma iesniegšanas par jaunu šķiedras nosaukumu un iespēju laist tirgū šķiedru ar jauno nosaukumu. Tādējādi varētu ietaupīt administratīvās izmaksas un agrāk gūt ienākumus no šķiedras pārdošanas. 2.4. un 3.4. risinājumam (A gadījums) ir potenciāls nodrošināt lielākos izmaksu ietaupījumus un kopējos ieguvumus. Potenciālais laika ietaupījums, ko nodrošinātu šie risinājumi, ir 18 līdz 33 mēneši, proti, par 6 mēnešiem lielāks ietaupījums nekā citiem risinājumiem.

- Dalībvalstis visvairāk iegūs no direktīvu aizstāšanas ar regulu(-ām), jo tām vairs nevajadzēs transponēt grozījumus valsts tiesību aktos. Dalībvalstīm tas varētu nodrošināt ievērojamus izmaksu ietaupījumus. Šos izmaksu ietaupījumus nodrošina visi 2. un 3. risinājuma apakšrisinājumi.

- Potenciālas ieguvējas varētu būt nozare un publiskā sektora iestādes, kas sniedz norādījumus par pieteikuma dokumentācijas saturu (2.2. un 3.2. risinājums) un par valsts atzīto laboratoriju saraksta izveidi (2.3. un 3.3. risinājums). Ja, izmantojot šos risinājumus, izdotos iesniegt pieteikuma dokumentāciju, kas labāk atbilst Komisijas dienestu prasībām, varētu ievērojami ietaupīt laiku, proti, par 18–27 mēnešiem.

- Visi risinājumi sniegs patērētājiem pārliecību, ka šķiedrām ar nosaukumu piemīt norādītās īpašības. Patērētāji iegūs arī no tā, ka jaunās šķiedras sasniegs tirgu agrāk.